

ralis et ad immediatum usum confessorii et parochi excerptum ex Summa theol. moralis R. P. Hier. Noldin S. I. Oeniponte, Fel. Rauch (L. Pustet), u 16°, str. XXXII + 540. Cijena uvez. K 4.—

Pomenuti pisac theol. dr. Karlo Telch, profesor moralke i kan. prava u papinskom zavodu sv. Josipa u Kolumbiji u državi Ohio u Saveznim državama Sjeverne Amerike, priredio je zgodan izvadak iz Noldinove moralke, i to ne samo iz knjige de Principiis, i de Praeceptis, nego takogjer i iz knjige de Sacramentis, de Poenis i de Sexto. U tom izvatku navodi auktor ponajprije definiciju dotičnog predmeta, n. pr. zakona, navodi razliku zakona i u kratko nauku o zakonu. Osim toga auktor je dodao ovom svojem izvatku pet dodataka ili appendixa, koji dobro popunjuje ostalo gradivo. U prvom se nalazi popis grijeha za općenitu isповјed — catalogus peccatorum pro confessione generali — koji popis dobro dolazi isповјedniku u mnogim onim slučajevima, kada treba pokornika ispitivati. Drugi je dodatak o dužnostima župnika — speculum canonicum parochi — koje su nanizane prema onoj shemi, po kojoj je biskup dužan izvješćivati sv. Stolicu. I. de fide et cultu Divino; II. de parochia ipso; III. de moribus parochianorum; IV. de iuventutis institutione et educatione; V. de piis sodalitatibus aliisque religiosis con-sociationibus; VI. de piis legatis et eleemosynarum collectionibus; VII. de operibus piis et socialibus; VIII. de libris et diariis. Dobro veli pisac, da je ovaj „speculum“ zgodan za ispitivanje savjesti prigodom duhovnih vježbi. Treći dodatak sadržaje 230 sentencija, koje su probabiles i kojih se dosljedno smije držati isповјednik u službi isповјedanja. Ovo je svakako originalan dodatak. Četvrti sadržaje ispit zaručnika — examen sponsorum t. j. ona pitanja, koja se imadu redovito davati zaručniku, zaručnici, i posebna u slučaju ženidbe mješovite. Peti dodatak sadržaje popis onih mjesta, u kojima je zakon sabora Tridentuskog „Tametsi“ o potajnim ženidbama I. nekoć vrije-

dio za ženidbe katolika, za mješovite i za ženidbe kršćana nekatolika; II. gdje je vrijedio za ženidbe katolika, a nije vrijedio za mješovite ni za ženidbe nekatolika; III. gdje nije vrijedio ni za ženidbe nekatolika, ni za mješovite, a ni za ženidbe katolika barem redovito, i napokon IV. gdje je vrijedio za ženidbe katolika i mješovite, a nije vrijedio za ženidbe nekatolika. Na koncu djela nalazi se opširno stvarno kazalo.

Ovo djelce dobro će doći u prvom redu onima, koji se pripravljaју za ispit, da uzmognu još jednom u kratko glavnije stvari dozvati si u pamet, a dobro će doći i svakom dušobrižniku, da se u dvojbi kojoj brzo snagje i točno uputi, a osobito isповјedniku, da u težim slučajevima može odmah zdrav sud izreći. Knjižica je i vanjštinom praktična, naime malena 8½. 16½ cm., da se lako u žepu nosi, tanka 10 mm., budući štampana kao brevijari na finom i tananom indijskom papiru, lagana, jer važe 145 grama. Po tom se vidi, da joj cijena — K 4 — nije pretjerana. Djelce preporučujemo.

Dr. Pazman.

Keppler Dr. Paul Wilhelm von: Das Problem des Leidens. Vierte und fünfte Auflage. Freiburg in Breisgau und Wien 1913. Herder'sche Verlagshandlung, in 8° strana VI + 100. Cijena K 2.16.

Učeni i pobožni biskup u Rottenburgu, poznati pisac knjižice „Mehr Freude“ i desetak drugih djela, napisao je opet maleno djelce opsegom, ali sadržajem i aktualnošću dragocjeno. Kako naslov pokazuje, raspravlja učeni pisac u svojoj knjižici pitanje: odakle zlo? — pitanje, koje je zanimalo mnoge velike umove sviju vijekova, ali mu nijesu svi znali naći riješenja. Grčki mudraci tražili su patnji lijeka nekoji u nastladi, drugi u kreposti, a nekoji u ravnodušju i apatiji; jer nijesu razumjeli uzroke zla ni važnosti njegove. U starom zavjetu bilo je shvaćanje ovog problema ispravniје, uz-nositije i utješljivije, ali još mu nijesu shvatili pravu vrijednost. Tek u kršćansko doba, otkad je Bog-čovjek

na Golgoti bol i patnju posvetio, drugačije se shvaća, ispravno se sudi i smatra se srećom i blagom, ako netko trpi i pati, jer tako postaje dionikom milosti i zasluga Otкупiteljevih. Lijepa se rasprava raspada u tri glave: 1a. Das Problem des Leidens in der Moral; 2a. Das Leiden und die antike Philosophie; 3a. Die antike Welt und das Mitleid. Jezik i stil pisca je osobit, koji zadržljuje, kao u rijetko kojega nje-mačkoga pisca. *Dr. Pazman.*

Scheeben Dr. Matth. Ioseph: Die Herrlichkeiten der göttlichen Gnade. Deseto izdanje priredio Fr. Albert Maria Weiss O. Pr. Freiburg u. Wien 1913. Herder'sche Verlagshandlung in 12° str. XXIV + 684. Cijena K 432. uv. K 528.

Prije 50 godina napisao je ovu knjižicu spomenuti pisac Scheeben prema djelu P. Nierenberga S. I. „De pretio inestimabili divinae gratiae“ i pobudio njom iznova zanimanje za stvari vrhunaravne, nebeske. Moram priznati, da je na mene, kad sam prvi put ovu knjigu čitao, tako silno djelovala, kao nijedna druga, i da sam iz nje više naučio, nego li iz svih ostalih bogoslovskih knjiga. U hrvatski preveo je ovu knjigu 1908. Antun Buljan u Sarajevu. A sada eto najnovije izdanje priredio je glasovit učenjak, apologet, govornik i akset P. Albert Maria Weiss O. Pr. Ovu zlatnu knjižicu svakomu preporučujem.

Dr. Pazman.

Schulte P. Joh. Chrysostomus G. M. Capuc: Die Kirche und die Gebildeten, zeitgeschichtliche Erwägungen und pastoraltheologische Anregungen. Zweite unveränderte Auflage, in 8° str. XIV + 182, Freiburg und Wien 1913. Herder'sche Verlagshandlung. Cijena K 2.40, uvez. K 3.24.

Kako naslov pokazuje, odabrao je pisac zahvalnu i skroz praktičnu temu svojem djelu. Pisac je izvrstan poznavalac današnjih prilika, u kojima se kreću i žive naobraženi svje-

tovnjaci, kao i dobar posmatrač njihovih potreba. Zato je i podoban da daje upute ostalim dušobrižnicima, kojim putem valja da krenu i kako da urede svoje djelovanje, da i naobraženi krugovi postanu dionici njihove pastirske brige. Ova je knjiga u malo tjedana, otkad je svjetlo ugledala, doživjela već drugo izdanje. Za njom se otimlju i svećenici i svjetovnjaci. Evo joj sadržaja: I. Das Problem der Gebildetenpastoration. 1. Die religiöse Lage der gebildeten Katholiken in der Gegenwart. 2. Priester und Laien. 3. Notwendigkeit, Hemmnisse und Aussichten der Gebildetenpastoration. II. Apostolische Hirtenpfade. 1. Die besondere Berücksichtigung der Gebildeten bei Ausübung der Gemeinschaftsseelsorge. 2. Die kollektive und individuelle Pastoration der Gebildeten. 3. Die religiöse Lektüre der Gebildeten. 4. Pflege des Laienapostolates. — Preporučujemo.

Dr. Pazman.

Kirchliches Handlexikon. Ein Nachschlagebuch über das Gesamtgebiet der Theologie u. ihrer Hilfswissenschaften. Wien Leogesellschaft. 2 Bände, 2575 str. Cijena eleg. uvez. K 72.—

Crkveni „lexikon“, o kojem je već bilo govora u „Bogosl. Smotri“ (cf. 1912. str. 210.) leži gotov pred nama. Priznati valja, da je djelo potpuno uspelo. Teško ćeš gdje naći toliku puninu i raznovrsnost u znanstvenoj formi na tako malenom opsegu. Djelo je ragjeno strogo znanstveno, k pojednim člancima dodana je obilata strana litetatura, a pojedini su članci upravo uzor jasnoće i preciznosti. Obragjeni su članci ne samo iz polja teologije, nego iz svijju grana znanosti i umjetnosti, koji su bilo u kakovom dodiru s teologijom i crkvom. „Lexikon“ sadržaje preko 25.000 članaka, što ih je izradilo do 300 marnih stručnjaka. Ako k tome dodamo, da se taj „Lexikon“ obazire dolično i na sve slav. zemlje, uredbje, glasovite muževe itd., držim da je pravo, da takovo poduzeće podupremo. Djelo se može i nabaviti uz mjesečnu otplatu.

Dr. Leopold.